

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 1/2007 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen samt 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 2 maj 2007 en proposition med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen samt 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen (RP 3/2007 rd) till miljöutskottet för beredning.

- konsultativ tjänsteman Anna-Liisa Sundquist och överinspektör Marilla Lahtinen, social- och hälsovårdsministeriet
- äldre regeringssekreterare Tuomas Aarnio, miljöministeriet
- avdelningschef Juha Pyötsiä, Kemiindustrin r.f.

Sakkunniga

Utskottet har hört

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- justitieministeriet
- Finlands naturskyddsförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att kemikalielagen (744/1989) ändras till den del det är nödvändigt när Europeiska gemenskapens s.k. REACH-förordning, som gäller kemikalier, träder i kraft den 1 juni 2007.

Det föreslås att kemikalielagen ändras så att de bestämmelser om skyddsinformationsblad som överlappar REACH-förordningens bestämmelser om säkerhetsdatablad upphävs. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om de behöriga myndigheter som förutsätts för verkställandet av REACH-förordningen, om straff för den som bryter mot vad som i REACH-förordningen bestäms om skyldigheter som gäller säkerhetsdatablad och skyldighet att vidarebefordra information samt om de myndigheter som ska ansvara

för den nationella rådgivning som avses i REACH-förordningen. Den paragraf som gäller tillställande av uppgifter om kemikalier kompletteras med en hänvisning till REACH-förordningen. I lagen införs också ett bemyndigande enligt REACH-förordningen att utfärda förordning om en möjlighet att tillåta undantag i vissa fall som hänför sig till försvaret.

Med anledning av REACH-förordningen föreslås också ändringar av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen (39/1889). Ändringarna innebär att en hänvisning till REACH-förordningen fogas till bestämmelserna om hälsobrott och miljöbrott.

Lagarna avses träda i kraft samtidigt som REACH-förordningen, den 1 juni 2007.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Det huvudsakliga syftet med propositionen är att göra behövliga ändringar i lagstiftningen för att förhindra överlappningar, bestämma vilka myndigheter som ska svara för rådgivningen och komplettera straffbestämmelserna där det behövs. Europeiska kemikaliemyndigheten kommer att inleda sin verksamhet i Helsingfors samma dag som förordningen träder i kraft, den 1 juni 2007. Myndigheten ska administrera REACH-systemet. Det är en betydande lagstiftningsreform som är avsedd att säkerställa att de kemikalier som används inte är skadliga.

Utskottet lyfter fram myndigheternas behov av resurser för att på tillbörligt sätt kunna verkställa REACH-förordningen. Förordningen är exceptionellt omfattande och komplicerad också i EU-lagstiftningen. Vid beredningen har man tagit fasta på behovet av rådgivning för små och medelstora företag. Propositionen utgår därför från att de behöriga myndigheterna, alltså både Social- och hälsovårdens produkt tillsynscentral och Finlands miljöcentral, ska få utöka sin personal med fyra årsverken för att genomföra REACH-förordningen. Utskottet anser att åtminstone de här tilläggsresurserna bör genomföras och att det eventuella behovet av ytterligare resurser bör bedömas i fortsättningen.

Eftersom REACH-förordningen är så omfattande kommer det att behövas fler ändringar i lagstiftningen för att genomföra den, bl.a. måste tillsynsmyndigheterna avgöras. Enligt utredning till utskottet kommer regeringen att överlämna en kompletterande proposition om ungefär ett år. Utskottet påpekar att det under punkt 1.1 (s. 4/I) i de allmänna motiven i propositionen

felaktigt uppges att social- och hälsovårdsministeriets förordning om skyddsinformationsblad (1202/2001) ska upphävas separat senare. I och med de föreslagna lagarna upphävs 19 § 3 mom. i kemikalielagen och då upphävs förordningen i fråga också direkt.

Detaljmotivering

62 a § i lagförslag 1. Undantag som gäller försvaret. I den andra meningen i 62 a § i lagförslag 1 sägs att statsrådet genom att utfärda en förordning kan bestämma om villkor för undantag som är nödvändiga för landets försvar. Det innebär att bestämmelserna i lagen kan frångås genom en förordning, vilket är problematiskt med tanke på 80 § 1 mom. i grundlagen. Utskottet föreslår att bestämmelsen förtydligas så att den inte ger en bild av att villkoren för undantag kan bestämmas i en förordning. Dessutom gör utskottet en lagteknisk korrigering i ikraftträdandebestämmelsen.

48 kap. i lagförslag 2. Om miljöbrott. 1 §. Miljöförstöring. Utskottet gör en lagteknisk ändring i 48 kap. 1 § 1 mom. och i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 2.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår miljöutskottet

att lagförslag 1 godkänns enligt propositionen i övrigt men 62 a § och ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar och

att lagförslag 2 godkänns enligt propositionen i övrigt men 48 kap. 1 § 1 mom. och ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag).

*Utskottets ändringsförslag***Lagförslag 1**

62 a §

Undantag som gäller försvaret

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om undantag som är nödvändiga för landets försvar i fråga om efterlevnaden av denna lag och REACH-förordningen enligt vad som bestäms i artikel 2 punkt 3 i REACH-förordningen. *Genom förordning av statsrådet kan härvid utfärdas för skyddet av hälsan och miljön behövliga bestämmelser för att förhindra och bekämpa av kemikalier orsakade hälso- och miljöskador.*

Denna lag träder i kraft den (utesl.) 2007.

Lagförslag 2

48 kap.

Om miljöbrott

1 §

Miljöförstöring

Den som uppsåtligt eller av grov oaksamhet

1) i miljön för eller släpper ut eller lämnar ett föremål eller ämne, strålning eller något annat sådant i strid med lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser eller allmänna eller särskilda föreskrifter, eller utan sådant tillstånd som lagen förutsätter, eller i strid med tillståndsvillkor,

2) framställer, överlåter, transporterar, använder, behandlar eller förvarar ett ämne, ett fabrikat, en produkt eller ett föremål eller använder en anordning i strid med kemikalielagen (744/1989), REACH-förordningen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem eller med stöd av miljöskyddslagen (86/2000) eller i

strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG eller en sådan bestämmelse som nämns i 60 § 1 mom. i avfallslagen (1072/1993) eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter eller förbud som har meddelats med stöd av avfallslagen, eller som försummar sin skyldighet enligt avfallslagen att ordna avfallshantering, eller

3) för in i landet eller ut ur landet eller genom finskt territorium transiterar avfall i strid med avfallslagen eller bestämmelser som har utfärdats eller särskilda föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller så som avses i artikel 26.1 i den avfallstransportförordning som nämns i 45 § 1 mom. i avfallslagen, eller i landet för in eller ur landet för ut ett ämne, ett fabrikat eller en produkt i strid med en förordning som utfärdats med stöd av miljöskyddslagen eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 304/2003 om export och import av farliga kemikalier eller i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG, eller ur landet för ut genetiskt modifierade organismer samt livsmedel eller foder som innehåller sådana i strid med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

så att gärningen är ägnad att förorena miljön, orsaka andra motsvarande skadliga förändringar i miljön, skräpa ned miljön eller förorsaka fara för hälsan, skall för miljöförstöring dömas till böter eller fängelse i högst två år.

MiUB 1/2007 rd — RP 3/2007 rd

Denna lag träder i kraft den (*utesl.*) 2007.

Helsingfors den 22 maj 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Susanna Huovinen /sd
vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv (delvis)
Timo Kaunisto /cent
Timo Korhonen /cent
Merja Kuusisto /sd
Tapani Mäkinen /saml
Petteri Orpo /saml

Sanna Perkiö /saml
Janne Seurujärvi /cent
Tarja Tallqvist /kd
Kimmo Tiilikainen /cent
Oras Tynkkynen /gröna
Pauliina Viitamies /sd
Henna Virkkunen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.